

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา การมีส่วนร่วมของสามชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลใน
การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ค้า อำเภอแก่ค้า จังหวัดมหาสารคาม
ผู้ศึกษาได้ศึกษาด้านกฎหมาย แนวคิดทฤษฎี และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปักธงห้องถิน
3. องค์การบริหารส่วนตำบล
4. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่
5. สามชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล
6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ค้า
7. การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ค้า
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. ครอบแนวคิดการศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าภูมิราชธานี PAIMAI MUEANG SARAKHAM UNIVERSITY

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายท่าน ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและรวบรวมไว้ดังนี้

เฉลิม เกิดโนดี (2543:8) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การที่ประชาชนได้ใช้คุณสมบัติส่วนตัวในด้านความรู้ความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่เข้าไปร่วมคิดค้ดสนใจ ในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมหนึ่งๆ ด้วยตนเองหรือองค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นอย่างมีเสรีภาพและเสมอภาค

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527:6-7) ได้ให้ความหมายและหลักการสำคัญเรื่อง นโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริม

หักก้น สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสนับรูปต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน

ยุวชนน์ ภูติเมธี (2526:20) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้น ได้นั้น ผู้นำการเป็นแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของอื่นและพร้อมที่จะอุทิศตน เพื่อกิจการของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความบริสุทธิ์ใจด้วยว่า มนุษย์สามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้การชี้แนะอย่างถูกต้อง

อรรถพ พงษ์วาท (2530:98) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มตั้งแต่ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน จนถึงลงมือปฏิบัติตามแผนและการประเมิน ซึ่งจะต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อระบุปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่อจากนั้นวิธีการปฏิบัติที่เห็นว่าเป็นไปได้

อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522 : 26) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอที่จะเกิดการริเริ่มโครงการเพื่อปฏิบัติการ กล่าวคือ จะต้องการเห็นพ้องต้องกันของคนต่างใหญ่ที่จะต้องเข้าร่วมปฏิบัติการนั้นๆ เห็นผลเบื้องแรกของการที่คนเรามาร่วมกัน ได้ควรจะต้องมีการตระหนักร่วมปฏิบัติการนี้ๆ ให้ผลเบื้องแรกของการที่คนเรามาร่วมกัน ได้ควรจะต้องมีการตระหนักร่วมปฏิบัติการหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำ โดยตนเองหรือทำในนามกลุ่มนี้กระทำผ่านองค์การ ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นตัวที่ทำให้บรรลุความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

ดังนั้น การมีส่วนร่วมหมายถึง การร่วมมือ การทำงานร่วมกัน ของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เห็นพ้องต้องกันและร่วมรับผิดชอบ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรหรือให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

1.2 กระบวนการและลักษณะของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา nab ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาไว้ดังนี้

วิรช วิรชันนิภาวรรณ (2535:61-63) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาชนบทว่า ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผนดำเนินกิจกรรมการลงทุนและการปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล

แมทธิวส์ (Mathews. 1996:4-6; อ้างถึงใน น้ำฝน สมศรีนวล. 2547:9) ได้กล่าวถึงการสร้างความเข้มแข็งและระดับความเข้มแข็งของการรวมพลังในชุมชน เพื่อให้เห็นช่องทางและโอกาสในการพัฒนาดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานที่ดีได้แก่ โอกาสและแหล่งพนบ槃เปลี่ยน เพื่อการเรียนรู้ร่วม ตลอดจนการร่วมกู้ภัยกันของคนในชุมชน
2. กระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันระหว่างคนในชุมชน
3. ลักษณะของความเป็นผู้นำ และภาวะผู้นำของประชาชนในชุมชน
4. ระดับความคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

พัฒนาชุมชนของตนเอง

5. ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับสถาบันต่างๆ ในชุมชน
6. ความรู้สึกนึกคิดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ ในชุมชน

1.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

1.3.1 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

(เงินสักดิ์ ปืนทอง.2523:727-273)

- 1) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และสาเหตุของปัญหาของชนบท
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1.3.2 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายพัฒนาที่กำหนดไว้ดังนี้ (พรัตน์ เศรีวนิช. 2527:10)

1) ร่วมทำการศึกษาด้วยตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการชุมชน

2) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนับสนุนความต้องการของชุมชน

3) ร่วมร่างแผนนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดทำและแก้ไขและสนับสนุนความต้องการของชุมชน ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร่มีจัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม

4) ร่วมจัดและปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5) ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามที่ความสามารถของตนและของหน่วยงาน

6) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

7) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้จัดทำไว้เพื่อดอย yok ชนและรู้ผลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

1.3.3 การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาชุมชนบทกำหนดไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (Lawdermilk and Lartors. 1980; อ้างถึงใน น้ำฝน สมศรีนวต. 2547:10)

1) การสำรวจ (Preliminary reconnaissance)

2) การแสวงหาแนวทางแก้ไข (Search for solutions)

3) การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Priority problem identification)

4) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (Assessment of solutions)

5) การปฏิบัติตามโครงการ (Project implementation)

6) การประเมินโครงการ (Formal project evaluation)

7) การพิจารณาบทวนโครงการเพื่อดำเนินการให้เสร็จสมบูรณ์ (Project reconsideration of completion)

1.4 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

1.4.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

(กรรมาธิการ ชมดี. 2524:13)

- 1) การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at meeting)
- 2) การมีส่วนร่วมอุดหนุน (Financial contribution)
- 3) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership or committees)
- 4) การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (position of leadership)
- 5) การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
- 6) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ซักชวน (Solicitor)
- 7) การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
- 8) การมีส่วนร่วมเป็นผู้เริ่มหรือผู้เริ่ม (Entrepreneur)
- 9) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
- 10) การมีส่วนร่วมของวัสดุอุปกรณ์ (Material contrion)

1.4.2 รูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนนั้นมีอยู่ 5 ขั้นตอน

ดังนี้ (อคิน รพีพัฒน์. 2527:49)

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาในการพิจารณาปัญหาและจัดระดับความสำคัญของปัญหาตามความร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา
- 3) การมีส่วนร่วมในการค้นหา และพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา ได้แก่ วางแผนโครงการเป็นขั้นตอน นโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การดำเนินโครงการซึ่งต้องทำประโยชน์กับโครงการ
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรม เช่น สรุปผลของโครงการว่า บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ อาจกระทำระหว่างดำเนินงานหรือภายหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้วก็ได้

1.4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decisionmaking) แต่เมื่อได้หมายความว่าจะเป็นการตัดสินใจแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ก็ยังคงให้การตัดสินใจควบคู่กับการดำเนินงาน (Implementation) ด้วยเช่น การจัดองค์การ การ

กำหนดคิจกรรมการพัฒนา การตัดสินใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) ในการพัฒนาและได้สรุปกระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา

1.5 ระดับขั้นตอนการมีส่วนร่วม

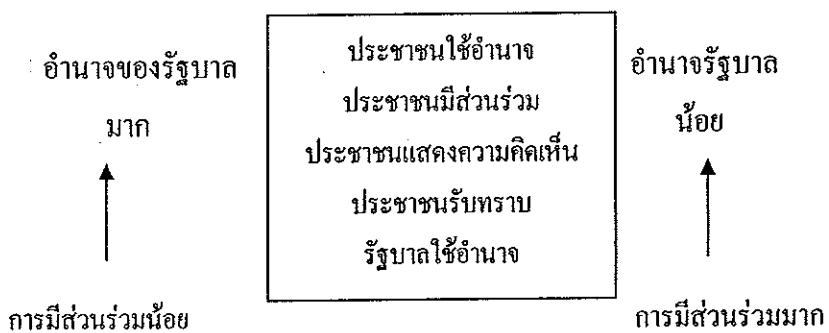
ในทำนองคล้ายกัน คณิตนิพัทธ์ ศรีบัวอุ่น (2545:408-410) ได้เสนอระดับการมีส่วนร่วมว่า มีอยู่ 3 ระดับ คือ

1.5.1 ร่วมคิดตัดสินใจ คือ ต้องการคิดและต้องการมีอำนาจตัดสินใจในระดับที่แน่นอนระดับหนึ่ง

1.5.2 ร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

1.5.3 ร่วมสนับสนุน อาจเป็นได้ตั้งแต่ข่าวสารข้อมูลการสนับสนุนทรัพยากร บริการให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น สามารถทำได้ในหลากหลายระดับขั้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละบุคคล จะให้ความสำคัญต่อประชาชนมากน้อยต่างกันคือ

1) ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึง การให้ประชาชนเข้าใจการหรือ ดำเนินการเอง โดยไม่มีการติดต่อกับรัฐบาลก่อน ซึ่งอาจมีการตอบโต้จากรัฐบาล ตัวอย่างเช่น การตั้งศาลเดียว การคืนบ้าน การเข้ายึดสถานที่ราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นต้น โดยในรูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมมาก รัฐบาลจะมีอำนาจ น้อยลงหรือในทางกลับกัน ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชน

2) ประชาชนและรัฐบาลร่วมกันแก้ปัญหาโดยมีอำนาจเท่าเทียมกัน เช่น โครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และบุคคลนำ้ในหมู่บ้าน เป็นต้น

3) ประชาชนเป็นที่ปรึกษา หมายถึง รัฐบาลขอความคิดเห็นจาก ประชาชนและตั้งใจที่จะกระทำการใดๆ แต่ก็ยังมีอำนาจหน้าที่จะได้รับความคิดเห็นนั้น ไปปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การตั้งคณะกรรมการ เพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและ ส่วนราชการ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา การประชุมย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกาะพะกลุ่ม เป็น เป็นต้น

4) ประชาชนแสดงความคิดเห็น รัฐบาลให้โอกาสประชาชนได้แสดง ความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักจะนำความเห็นไปปฏิบัติและยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความ คิดเห็นนั้น ตัวอย่างเช่น การประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็นของการขอ ความคิดเห็นในระเบียบที่กำลังจะนำมาใช้

5) ประชาชนรับทราบเป็นการแผลงข่าวและหรือมติของรัฐบาลให้ ประชาชนได้ทราบ ประชาชนอาจมีปฏิกริยาโต้ตอบหรือไม่มีก็ได้ เช่น การแผลงถึง โครงการต่างๆ ที่รัฐบาลได้มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่างๆ และการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น

6) รัฐบาลใช้อำนาจ กล่าวคือ รัฐบาลใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ ประชาชนทราบล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น การสืบสวน จับกุมผู้กระทำการใดๆ ก็ได้ โดย ไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เป็นต้น

จากแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าว ข้างต้น จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่แล้วจะมีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในส่วนของ รายละเอียดที่แยกย่อยลงไปเท่านั้น อย่างไรก็ตามในการศึกษารัฐนี้ ได้สรุปแนวความคิด เกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการศึกษาการมีส่วนร่วมไว้ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา
5. ด้านการมีส่วนร่วมตามอำนาจหน้าที่

1.6 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วม

ปัญหานี้มีส่วนร่วม ของประชาชนในการดำเนินงานที่กล่าวมาแล้วมี สถาบันปัญหาเกิดขึ้นหลายประเด็น ซึ่งมีผู้เสนอปัญหาต่างๆ ได้ดังนี้

1.6.1 ปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาฯ ประชาชน บางครั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพราะเกิดจากความเกรงใจหรือการถูกบีบบังคับจากผู้ มีอำนาจหรือภาครัฐ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ไม่ใช่เพียงใช้ แรงงานอย่างเดียว เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเอง ได้กรอบจำและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเอง ผลให้ประชาชนปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมในการพัฒนาของระบบราชการ ไม่ได้ จึงเกิด ความล้มเหลว เพราะแนวทางการพัฒนาทางแผนจากเบื้องบนมาก่อน ในขณะเดียวกันยังได้ กล่าวถึง ปัจจัยที่ใช้พิจารณาถึง การพัฒนาการเมืองของสถาบันพลประชารัฐ ปัจจัย

6 ประการ คือ (วิรช วิรชันภารรณ 2535 : 64-65)

- 1) ข้อมูลข่าวสาร (Information) หมายถึง การรับเอาสิ่งต่างๆ ที่เป็นสื่อ บอกความหมายที่มาจากภายในและภายนอกท้องถิ่น หรือเป็นภาพที่ปรากฏจากสถานที่บุคคล และกิจการต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
- 2) เทคโนโลยี (Technology) หมายถึง การรับเอาความรู้ทางวิชาการ สิ่งประดิษฐ์ หรือเทคโนโลยีจากภายในหรือนอกท้องถิ่นประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของ ประชาชน เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสอดคล้องกับความเชื่อ วัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 3) ฐานะทางการเงิน (Economic Status) หมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือฐานะทางการเงินของสถาบันพล ซึ่งนอกจากจะมีรายได้ของตนแล้ว รัฐบาลยังให้การ ช่วยเหลือสนับสนุน เช่น งบประมาณช่วยเหลือและเงินอุดหนุน ตลอดจนหน่วยงานหรือ หรือบุคคลจากภายในและภายนอกท้องถิ่น ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ซึ่งเป็นคังกล่าวสถา สถาบันพลนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 4) ทรัพยากร (Resource) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ของคนใน ท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนระบบนิเวศวิทยาของท้องถิ่น มีการใช้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด
- 5) การเสียสละเพื่อส่วนรวมของคณะกรรมการ (Mentality) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติในสถาบันพลมีจิตใจซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ขยัน พึงคนมอง และร่วมนือกัน เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งได้รับการอบรมสั่งสอนจากการฝึกอบรม หรือ ปลูกฝังนิสัยโดยบุคคลตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6) กลุ่มของสังคมและการเมืองในท้องถิ่น (Social and Political Organization) หมายถึง สภาพทางสังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง การบริหาร และการจัดองค์การในท้องถิ่น ซึ่งรวมไปถึงการมีกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่นมีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์สما�ิกและทำกิจกรรมร่วมกันในทางสร้างสรรค์ โดยปราศจาก การแทรกแซงด้วยอิทธิพลหรือการเงิน และสามารถสร้างอำนาจต่อรองเพื่อรักษา ผลประโยชน์ของกลุ่ม ตลอดจนให้การส่งเสริมและการปลูกฝังประชาธิปไตยในท้องถิ่นอีกด้วย

1.6.2 อุปสรรคการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกอุปสรรคและปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ออกเป็น 3 ระดับ คือ (อนงค์ พัฒน์ชัยร. 2533: 49-50)

- 1) อุปสรรคที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นแหล่งรวมศูนย์อำนาจไม่ว่าจะเป็นนโยบาย กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการวางแผนและการดำเนินงาน อนึ่ง ทัศนคติค่านิยมและทักษะของเจ้าหน้าที่รัฐเกย์ชินต่อการกระทำและติดต่อสื่อสารในคนกลุ่มเดียวกัน จึงใช้ภาษาเทคนิคของตนแล้วต่ความว่า ประชาชนต้องเข้าใจในการดำเนินการ ประเมินผลโครงการเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีฐานความคิดว่า ตัวโครงการหรือกิจกรรมต้องบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาคนในชุมชนและปัจจัยอื่นๆ ให้ประชาชนรับรู้ หรือเกี่ยวข้องแต่อย่างใด ส่วนการปรับเปลี่ยนนโยบายตามแนวโน้มและประสีทิชภาพความรับผิดชอบต่องานพัฒนาของเจ้าหน้าที่รัฐ ก็ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชุมชนโดยตรง
- 2) อุปสรรคที่เกิดจากชุมชน เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาชุมชนยังขาดความพร้อมและมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น การขาดองค์กรท้องถิ่นที่เหมาะสมเชิงขนาด ดูทิศถนนและเวลาแก่งงานชุมชนอย่างเต็มที่ จนขาดทักษะการทำงาน ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี อุทิศตนและเวลาแก่งงานชุมชนอย่างเต็มที่ จนขาดทักษะการทำงาน ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี นับเป็นอุปสรรค ประชาชนได้รับความรู้ไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาสื่อความหมาย การทำความเข้าใจ การขอความคิดเห็นและความคิดเห็นใหม่ๆ อนึ่งความแตกต่างกันในกลุ่มชน และผลทางเศรษฐกิจในชุมชน ก่อให้เกิดการแตกแยกทางความคิดค่อนข้างมากต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

- 3) อุปสรรคที่เกิดจากสังคม จะเกิดขึ้นในระดับความสัมพันธ์ของสังคม ซึ่งพิจารณาไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านกฎหมายและระบบราชการ ซึ่งผลจาก อุปสรรคทั้ง 3 ด้าน จะส่งผลให้เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของแผนกิจกรรมทางราชการ

1.6.3 สาเหตุที่ทำให้การปักร่องท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จอย่างมี

ประสิทธิภาพ เป็นเพราะสาเหตุต่างๆ ดังนี้ (อภิชัย พันธุเสน. 2539: 164-165)

1) รูปแบบการปักร่องท้องถิ่นมีปัญหาเรื่องความมีอิสรภาพในการปักร่องตนเอง นอกจากเทศบาลแล้วการปักร่องท้องถิ่นอื่นๆ มักจะถูกควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ของการปักร่องส่วนภูมิภาค แม้จะมีการการเลือกตั้งสมาชิกบางส่วนก็ตามที่ แต่เนื่องจากวัฒนธรรมและมรดกทางด้วยระบบอุปถัมภ์ ทำให้การปักร่องท้องถิ่นดังกล่าวอยู่ในสภาพอ่อนแอด้วย

2) องค์กรปักร่องท้องถิ่นส่วนใหญ่มักมีงบประมาณไม่เพียงพอ โอกาสในการพัฒนาเองมีน้อย จึงต้องพึ่งงบประมาณจากส่วนกลาง ทำให้ส่วนกลางมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดมาในระดับชาติ แทนที่จะเป็นความต้องการของท้องถิ่นเอง

3) เจ้าหน้าที่ขององค์กรปักร่องส่วนท้องถิ่นมีศักดิ์ศรีด้อยกว่าเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการของส่วนกลาง ดังนั้นคนดีมีฝีมือจึงไม่สมัครรับใช้หน่วยงานการปักร่องส่วนท้องถิ่น จึงเกิดความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพและความรู้ทางด้านวิชาการ สำคัญๆ เมื่อคนในท้องถิ่นเก็บไม่เก็บไปทำประโยชน์แต่จะเข้าย้ายเข้าไปทำงานยังที่อื่นกว่า

4) คนในท้องถิ่นรู้สึกสับสนและไม่ค่อยให้ความเชื่อถือกันหน่วยงาน ปักร่องท้องถิ่น นอกจากนี้ความจำกัดของงบประมาณ ตลอดจนขาดความสามารถของชุมชนช่วยของงานปักร่องท้องถิ่น ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร เพราะไม่สามารถมีกิจกรรมที่เด่นชัดเท่ากับกิจกรรมของราชการส่วนอื่นๆ

5) ความตื้นตัวของประชาชนในเรื่องการปักร่องตนเองถูกกีดขวางบั้นทอน โดยความผันผวนของการเมืองระดับชาติ การอ้างถึงการปักร่องตามระบบประชาธิปไตยย่อมไม่มีความหมาย ถ้าการเมืองระดับชาติไม่อยู่ในลักษณะที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน สร้างศรัทธาในการปักร่องตนเองในระดับท้องถิ่นก็ย่อมไม่เกิดขึ้น

6) การปักร่องท้องถิ่นถูกมองเป็นเวทีทางการเมืองและพากพ้องเป็นการสร้างอิทธิพลทางการเมืองบางกลุ่ม และถูกมองเป็นที่สนับสนุนการเมือง ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่เข้าไปมีบทบาทในหน่วยงานนั้นๆ

สรุปได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่สะท้อนถึงความพยายามของรัฐบาลที่กระจายอำนาจ นับเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการบริหารการปักร่อง สู่องค์กรพื้นฐานตำบล ซึ่งตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่าง

แท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของประชาชนในการบริหารงานต่างๆ แม้จะพบปัญหาอุปสรรคหลายประการแต่เชื่อ ได้ว่าความเจริญและการพัฒนาในทิศทางที่ดี จะส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในภาพรวมของประเทศต่อไป

2. แนวคิดเดี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปกครองท้องถิ่น

2.1 หลักการปกครองท้องถิ่น (Local Government)

หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (ประเทศไทย พฤศจิกายน 2526: 3 - 6)

2.1.1 การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรัฐบาล (Local State Government) เป็นการปกครองท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางมอบหมายให้หน่วยการปกครองของรัฐปฏิบัติหน้าที่เป็นรัฐบาลท้องถิ่น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนี้ไม่ได้มีฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน ผู้บริหารมาจากการแต่งตั้งของ รัฐ เช่น จังหวัดและอำเภอ

2.2.2 การปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเอง เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ความหมายและแนวคิดการกระจายอำนาจ

2.1.1 การกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) หมายถึง การที่

รัฐบาลกลางยินยอม มอบอำนาจ (Devolution) การปกครองและการบริหารในกิจการต่างๆ ให้ประชาชนในแต่ละ ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง (Local Self Government) โดยประชาชนในท้องถิ่นจะเลือก ผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจที่ทางการเมือง และ การบริหารในการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน ให้เป็นไปตามนโยบายของท้องถิ่นเอง

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการบริหาร จัดการการบ้าน การเมืองของรัฐ ในระบบประชาธิปไตย เป็นการจัดการความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ ระหว่าง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้ สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่มี ความเปลี่ยนแปลงไปในสังคมที่มีการพัฒนาในด้านต่างๆ มี ความต้องการ ความคาดหวัง และ เรียกร้องบริการจากรัฐเพิ่มขึ้นในขณะที่รัฐมีปัจจัย ความสามารถและทรัพยากรที่จำกัด ในการตอบสนอง ปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้นใน

แต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และให้ตรงกับความต้องการ ของท้องถิ่น ดังนั้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการลดบทบาทของรัฐในส่วนกลางให้คงเหลือ แต่การกิจกรรมที่จะต้องทำและเท่าที่จำเป็น โดยรัฐจะดำเนินการกิจที่เป็นงานส่วนรวมของประเทศ และเกี่ยวข้องกับระดับประเทศมากขึ้นและเพิ่มบทบาทให้อยู่กับการปักธงส่วนท้องถิ่นเข้า คำเนินการ แทนในภาระงานที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองความสงบเรียบร้อย การพัฒนาท้องถิ่น และการจัดการบริการสาธารณูปการ พัฒนาและจัดการแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นตามเจตนาณั้นของ ประเทศไทยมากขึ้น

(พระราชบัตร พ.ศ. 2547: 129)

2.2.2 การกระจายอำนาจการปักธงมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) มีองค์กรปักธงส่วนท้องถิ่นที่เป็นนิติบุคคลแยกออกจากรัฐบาล

คลาส

- 2) มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน
- 3) มีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
- 4) มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปักธงส่วนท้องถิ่นของตนเอง ไม่ขึ้นกับการบังคับ บัญชาของรัฐบาลกลาง

5) มีงบประมาณ รายได้ และทรัพย์สินเป็นของตนเอง

จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการกระจายอำนาจการปักธงทำให้ประชาชน ในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระจากส่วนกลางภายใต้ขอบเขตของกฎหมายทั้งทางค้านการเมืองและทางการบริหาร ในทำการหนนตนโดยนายและการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการของตนเอง โดยมีองค์กรประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน มีงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและบุคลากรเป็นของตนเองและคงจะเป็นผู้จัดการ เสื้อกั๊กตั้งในท้องถิ่น การกระจายอำนาจ ดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบการปักธงที่เรียกว่าการปักธงส่วนท้องถิ่น

2.3 ความหมายของการปักธงท้องถิ่น

ความหมายของการปักธงท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากmany แต่ ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านี้นั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันน้ำใจก็คือส่วนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523: 18) ได้กล่าวว่า การปักธงท้องถิ่น คือ การปักธงที่รัฐบาลมองว่าให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งให้จัดการปักธงและดำเนินงานกิจการบางอย่าง โดย

คำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของห้องถีนีมีการขัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วนที่มีความเป็นอิสระใน การบริหารงาน แต่รัฐบาล ต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการ ความคุณของรัฐ หาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถีนเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น ประทาน ลงถูกที่ศึกษา (2526: 18) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถีนเป็นระบบ การปกครอง ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจาก การกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิด องค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถีน โดยคนในท้องถีนนั่นๆ องค์การนี้จัดตั้งและลูกหลวงคุณโดย รัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดคน นโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตาม นโยบายของ ตนเอง

ชูวงศ์ ชาญบุตร (2539 : 11) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถีน หมายถึง การ ปกครองที่ รัฐบาลให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถีนเพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชน ในท้องถีน ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงแต่ บางส่วนในการบริหารท้องถีน ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนใน ท้องถีนแล้ว รัฐบาลของท้องถีนก็ย่อม เป็นรัฐบาลของประชาชนในท้องถีนแล้ว รัฐบาลของ ท้องถีนก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดย ประชาชน และเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหาร การปกครองท้องถีนจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของ ตนเอง อันเกิดจากกระจายอำนาจของ รัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล กลาง มีอำนาจในการตัดสินใจ และบริหารงานภายใต้ท้องถีนในเขตอำนาจของตน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถีน หมายถึง การปกครอง ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อ เป็น การกระจายอำนาจการปกครองทางการเมือง การบริหารโดยให้ประชาชนในท้องถีน ดำเนินการ จัดการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนับสนุนตามความต้องการของประชาชน โดยท้องถีน มีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดคน นโยบายและการบริหารงานให้ เป็นไปตามนโยบาย หรือความต้องการของตนเองภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

3. องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลลูกน้ำดี ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแห่งแทนประกาศคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสถาบันตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงฐานะของสถาบันตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (โภวิทย์ พวงงาม 2544 : 170)

3.1 รูปแบบ “สถาบันตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สถาบันที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

3.2 รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสถาบันที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีแล้วที่ไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจตนาณ์ ดังนี้

3.2.1 กระจายอำนาจการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาภายในตำบล และตอบสนองความต้องการของประชาชน อำนาจที่รัฐมอบให้ต้องมีขอบเขตตามที่รัฐกำหนด

3.2.2 เปิดโอกาสให้หน่วยบริหารราชการท้องถิ่น ปกครองตนเอง ทำหน้าที่และกิจกรรมเพื่อพัฒนาและบริหารตามสมควร ให้มีการปกครองที่เข้มแข็งเป็น การแบ่งเบาภาระของรัฐบาล รัฐบาลกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ทางทางรวมทั้งเงินอุดหนุน

3.2.3 เพื่อเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้มีกระบวนการสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้ง มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายสถาบันฝ่ายบริหาร และที่สำคัญส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่าง กว้างขวางในการเสนอแก่ปัญหา รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุด ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามกฎหมาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อชุมชนในลักษณะที่เป็นองค์กรพื้นฐานของท้องถิ่นและเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารการพัฒนาระดับตำบลทั้งในทาง

ทฤษฎี และในทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีมีความเชื่อว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลมีแนวโน้ม ว่าจะมีศักยภาพสูงในการพัฒนาชนบท เป็นองค์กรที่มีพลังของประชาชนในท้องถิ่นอยู่ ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรต่าง ๆ ในชนบท จึงน่าจะรู้ปัญหาความต้องการที่แท้จริง รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ สิ่งแวดล้อม ในชุมชน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2535: 279) และเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน และจัดการทรัพยากรและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัวมากขึ้น

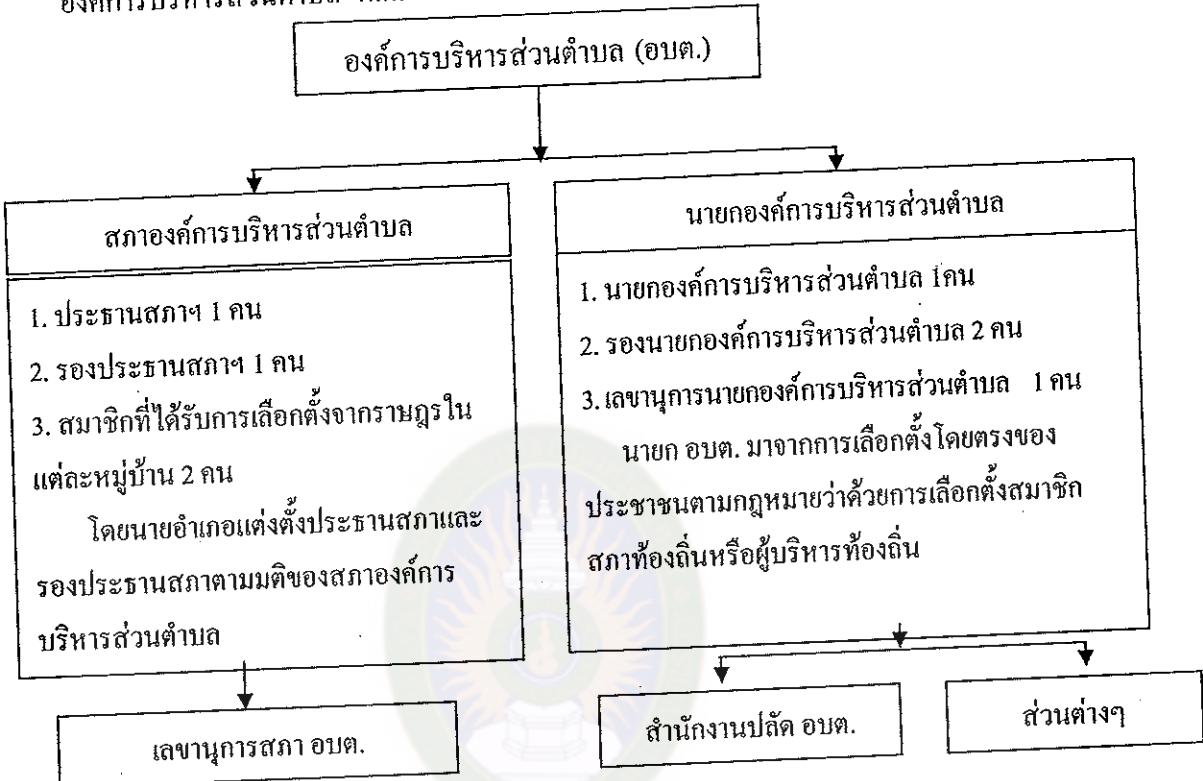
4. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

4.1 สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกได้รับเลือกตั้งจาก ราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นหมู่บ้านละสองคน สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลมี ประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง ตามมติของสภา องค์กรบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลยังต้องเลือกเลขานุการ สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน

4.2 คณะกรรมการองค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการ เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลอาจ แต่งตั้งรองนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่ใช่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล เป็น ผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ พระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมี ภาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งต่อ กันเกินสอง คราว ไม่ได้

ในกรณีนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปี ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีก เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

โครงสร้างองค์กรบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสถาบันและ
องค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

แผนภูมิที่ 2 องค์กรบริหารส่วนตำบล โดยพระราชบัญญัติสถาบันและองค์กรบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546

4.3 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล

สภาองค์กรบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังนี้

4.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร

กิจการขององค์กรบริหารส่วนตำบล

4.3.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4.3.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป

ตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

4.4 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรฐาน 59 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.4.1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

4.4.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.4.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.4.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4.4.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

4.4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้พระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น

มาตรฐาน 60 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.5 หน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

4.5.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

4.5.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง

กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

4.5.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

4.5.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4.5.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.5.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

4.5.7 คุ้มครองคุ้มและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.5.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

งามของท้องถิ่น

4.5.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยขัดสิริงบประมาณ

หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

4.6 หน้าที่ท่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะทำได้

- 4.6.1 ให้มีหน้าที่เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 4.6.2 ให้มีและการบำรุงไฟฟ้า หรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
- 4.6.3 ให้มีและการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4.6.4 ให้มีและการบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การศึกษา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

- 4.6.5 ให้มีและการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการสหกรณ์
- 4.6.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 4.6.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของรายบุคคล
- 4.6.8 การคุ้มครองคูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
- 4.6.9 หากประโภชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.6.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 4.6.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

4.7 พนักงานส่วนตำบล อาจจัดแบ่งการบริหารงานออกเป็น

- 4.7.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.7.2 ต่วนต่างๆ ท้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตั้งขึ้น

4.8 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้

- 4.8.1 มีรายได้จากการนำร่องท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากร การม่าสัตว์ และผลประโยชน์อันอันเกิดจากการม่าสัตว์
- 4.8.2 มีรายได้จากการและค่าธรรมเนียมรายเดือน และสืบต่อที่จัดเก็บไว้ใน

จังหวัด

- 4.8.3 มีรายได้จากการและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากร และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภทดังต่อไปนี้
 1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขายสุราตั้งอยู่

ในองค์การบริหารส่วนตำบล

- 2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราซึ่งร้านขาย

สุราตั้งอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล

3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ซึ่งสถานที่เล่นการพนันอยู่ในองค์กรบริหารส่วนตำบล

4.8.4 มีรายได้จากการตามกฎหมายว่าด้วยการรัฐกิจ เช่น

ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำยาคล ใบอนุญาตประกอบน้ำยา และอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายที่คิด

4.8.5 มีรายได้จากการค่าภาคหลวงแล้วตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวง

ปั๊ตรเดือนตามกฎหมายว่าด้วยปั๊ตรเดือน

4.8.6 กฎหมายว่าด้วยอุทัยานแห่งชาติ ในองค์กรบริหารส่วนตำบลได้ให้แบ่งให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.8.7 องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบังคับตำบล เพื่อเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตาม

ประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

1) ในการที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ในอัตรา率อย่างสูงที่ให้องค์กรบริหารส่วนตำบลเก็บในอัตรา率อย่างสูง

2) ในการที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา率ที่ให้องค์กรบริหารส่วนตำบล เก็บหนึ่งในเก้าของอัตรา率มูลค่าเพิ่ม ที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

4.8.8 องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรบริหารส่วนตำบล

2) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์กรบริหารส่วนตำบล

3) รายได้จากการเตี๊ยวกับการพาณิชย์ขององค์กรบริหารส่วนตำบล

4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

5) ผิบและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

7) ผิบอุดหนุนจากรัฐบาล

8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์กรบริหารส่วน

ตำบล

9) องค์กรบริหารส่วนตำบลอาจถูกเงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่างๆ ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสถาบันองค์กรบริหารส่วนตำบล

4.9 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 4.9.1 เงินเดือน
- 4.9.2 ค่าใช้จ่าย
- 4.9.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
- 4.9.4 ค่าใช้สอย
- 4.9.5 ค่าวัสดุ
- 4.9.6 ค่าครุภัณฑ์
- 4.9.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
- 4.9.8 ค่าสาธารณูปโภค
- 4.9.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- 4.9.10 รายจ่ายอื่นๆตามข้อผูกพัน

4.10 การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

- 4.10.1 นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย

4.10.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้บุบคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.10.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 ที่มาของสมาชิกสภาตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหนึ่งร้อยคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยรายภูมิสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เบตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหกคน และในกรณีที่เบตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้านให้สภากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนสามคน

**องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน
หมู่บ้านและสามคน**

สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาหนึ่งคน
ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง ตามติต้องสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ สภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลยังต้องเลือกเลขานุการสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน

5.2 อำนาจหน้าที่ของสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังนี้

5.2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร

กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 5.2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- 5.2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป
ตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

5.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ตำแหน่ง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ตำแหน่ง 28 คน ดังนี้

5.3.1 นายวิจิตร ไชยสังก์ ประธานสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล

5.3.2 นายวิเชียร ศรีบุญเรือง รองประธานฯ

5.3.3 นายพรชัย พันชนมพุ เลขานุการสภาพ

5.3.4 นายบุญเดียง ศรีบุญเรือง สมาชิกสภา หมู่ที่ 1

5.3.5 นายทองสุข พรรรณเนหనី สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 1

5.3.6 นายปืนกพ พัฒเน็ง สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 2

5.3.7 นางหนูพิน วงศ์วิจิ สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 2

5.3.8 นายมัญชา ทับพิมล สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 4

5.3.9 นางสาวพาวดี ถาวร์ สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 4

5.3.10 นายนิรัต แก้วไตรรัตน์ สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 5

5.3.11 นางอรุณี นนติวราษฎร์ สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 5

5.3.12 นายคำป่อน พรเมโชค สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 6

5.3.13 นายสมจิตร ทับศรีรักษ์ สมาชิกสภาพ หมู่ที่ 6

- 5.3.14 นายอารมณ์ ไชยสังค์ สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 8
- 5.3.15 นายยศกร นนสีล้าด สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 9
- 5.3.16 นายพิคพงษ์ เพียงเกตุ สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 10
- 5.3.17 นายจักรกัทร ชุมพล สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 10
- 5.3.18 นายนุญญา คุณิต สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 11
- 5.3.19 นายหนูพัด ไปแคน สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 11
- 5.3.20 นายดี ครุพิพร สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 12
- 5.3.13 นางสาวสุพรรณ ทับสีรักษ์ สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 12
- 5.3.14 นายสินสมุทร ไชยปัญหา สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 13
- 5.3.15 นางเทวี วงศ์วิง สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 13
- 5.3.16 นายธนางศักดิ์ แก้วสน สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 14
- 5.3.17 นายวิเชียร หมื่นศรี สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 14
- 5.3.18 นายนิพนธ์ ลาชุม สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 17
- 5.3.19 นางก้าน นนทะคำจันทร์ สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 17
- 5.3.20 นางรุ่งอรุณ ชาวระ สามัชิกสภาพ หมู่ที่ 18

6. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลแ嘎คำ

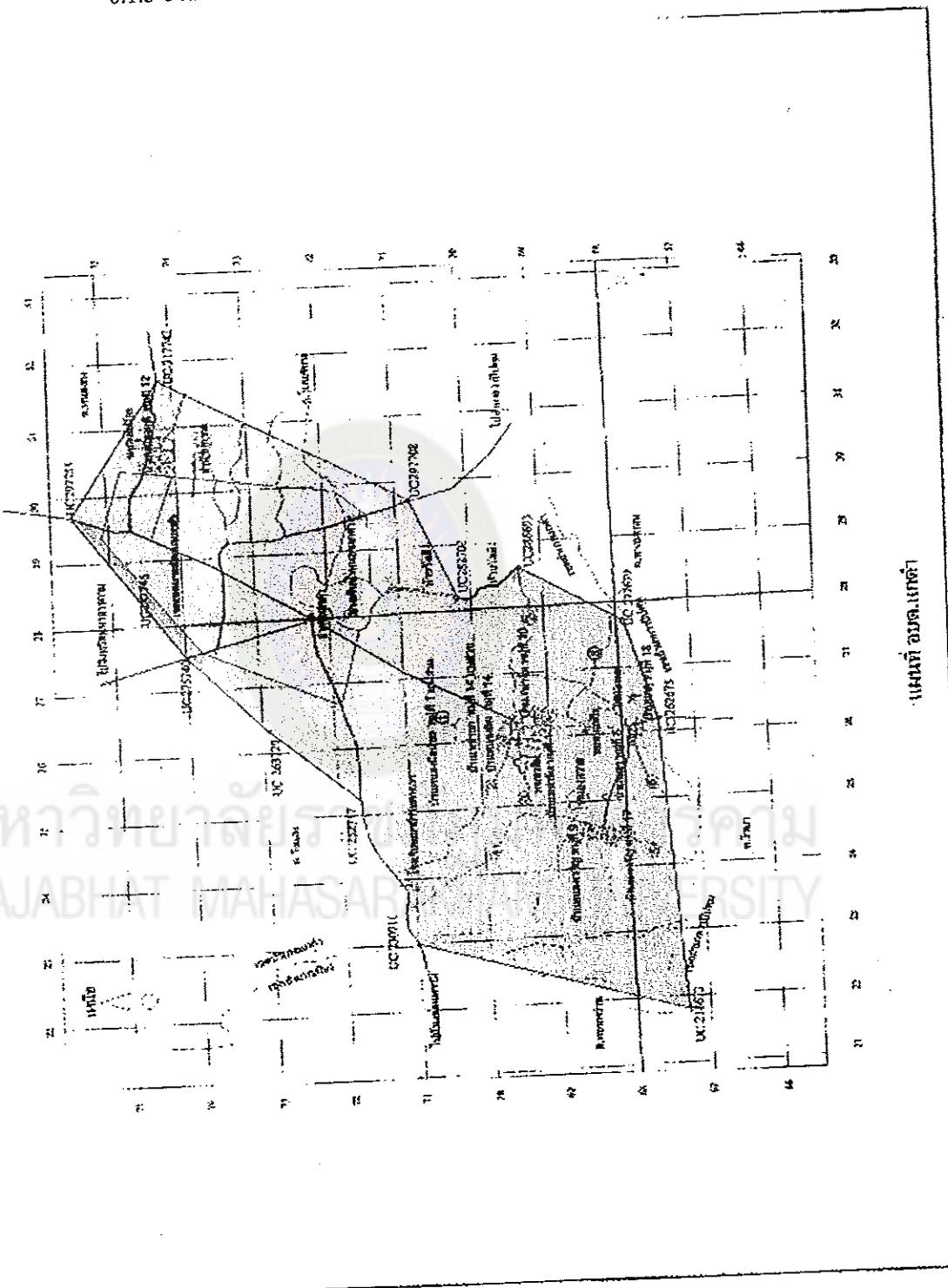
6.1 สภาพทั่วไป

6.1.1 ลักษณะที่ตั้ง¹
องค์กรบริหารส่วนตำบลแ嘎คำตั้งอยู่หมู่ที่ 11 ตำบลแ嘎คำ อําเภอแกคำ จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอแกคำห่างจากอําเภอประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดมหาสารคามระยะทางประมาณ 27 กิโลเมตร

6.1.2 เมืองที่

องค์กรบริหารส่วนตำบลแ嘎คำมีพื้นที่ประมาณ 11,575 ไร่ หรือประมาณ 18.52 ตารางกิโลเมตร

6.1.3 ଆଣାଏତ

แผนภาพที่ 1 แผนที่องค์กรบริหารส่วนตำบลแก่งดำเนิน

ทิศเหนือ ติดกับ องค์การบริหารส่วนตำบลคลังแสงและองค์การ
บริหารส่วนตำบลหนองกุง อําเภอแก่คำ
ทิศใต้ ติดกับ องค์การบริหารส่วนตำบลลังจuba อําเภอว้าปีปุ่ม
ทิศตะวันออก ติดกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง อําเภอ
ว้าปีปุ่มและองค์การบริหารส่วนตำบลโนนกินาด อําเภอแก่คำ จังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก ติดกับ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนหวัน อําเภอ
เมือง จังหวัดมหาสารคาม

6.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทางตอนใต้เป็นที่ดอน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรัพย์การเก็บกักน้ำไม่ดีเท่าที่ควร

6.1.5 เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่คำมี 10 หมู่บ้าน แยกเป็นจำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมทั้งหมด 8 หมู่บ้าน มีจำนวน 8 หมู่บ้านมีจำนวน 8 หมู่บ้านได้แก่

- 1) บ้านนาฎ หมู่ที่ 8
- 2) บ้านหนองเริญ หมู่ที่ 9
- 3) บ้านเหล่าจัน หมู่ที่ 10
- 4) บ้านเหล่าจัน หมู่ที่ 11
- 5) บ้านหนองแต้ หมู่ที่ 12
- 6) บ้านหนองสิน หมู่ที่ 14
- 7) บ้านนาเจริญ หมู่ที่ 17
- 8) บ้านนาฎ หมู่ที่ 18
- 9) บ้านแก่คำ หมู่ที่ 1
- 10) บ้านหัวขัว หมู่ที่ 4

6.1.6 ท้องถิ่นอื่นในตำบล

ในตำบลแก่คำมีเทศบาลจำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลแก่คำ

6.1.7 ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 3,125 คน แยกเป็น

ชาย 1,585 คน

หญิง 1,540 คน

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 168 คน/ตารางกิโลเมตร

6.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

6.2.1 อาชีพ

1) การประกอบอาชีพ

ค้านเกษตรกรรม รวม 9,046 ไร่

ทำนา 7,752 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.6

ทำสวน 429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.7

ทำไร่ 865 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.7

นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมเลี้ยงป่าตามบ่อประจำแปลงนา

ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่ายบางส่วน

2) ค้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์

มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 1 แห่ง

ร้านค้าทั่วไปจำนวน 23 แห่ง

3) ค้านแรงงาน

แรงงานภาคเกษตรกรรม จำนวน 800 คน ค่าจ้างวันละ

100 บาท

แรงงานนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 1,000 คน ค่าจ้าง

วันละ 120 บาท

6.2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

1) ปั้มน้ำมันขนาดเล็ก 1 แห่ง

2) โรงงานอุตสาหกรรม (ทอผ้า) 1 แห่ง

3) โรงงานน้ำแข็ง 1 แห่ง

4) โรงสีข้าวขนาดเล็ก 16 แห่ง

6.3 สภาพทางสังคม

6.3.1 การศึกษา

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง

2) โรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง

- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง
- 4) ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 8 แห่ง

6.3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- 1) วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 4 แห่ง

6.3.3 การสาธารณสุข

- 1) สถานีอนามัยประจำหมู่บ้าน จำนวน 1 แห่ง
- 2) อัตราการมีสัมภាន้ำร้อยละ 100

6.3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำทุกหมู่บ้านอยู่ห่างจากสถานีตำรวจนครบาล 6 กิโลเมตร แต่ละหมู่บ้านจะมีการเข้าเฝ่ายเพื่อรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านตนเอง

6.4 การบริการพื้นฐาน

6.4.1 การคมนาคม

- 1) ถนนลากยาง จำนวน 3 สาย รวมระยะทาง 8.038 กม. ใช้การได้ดี
- 2) ถนนคอนกรีต จำนวน 26 สาย รวมระยะทาง 3.254.60 กม. ใช้การได้ดี
- 3) ถนนถูกรัง จำนวน 9 สาย รวมระยะทาง 17.470 กม. ใช้การได้ไม่ค่อยดีเด่นักในช่วงฤดูฝนจะถูกน้ำกัดเซาะเป็นหลุมเป็นบ่อ แต่ใช้ช่วงฤดูแล้งองค์การบริหารส่วนตำบลแกดำได้ปรับปรุงให้ใช้การได้ดี
- 4) ถนนดิน จำนวน 15 สาย รวมระยะทาง 13.397 กม. ใช้การได้ไม่ค่อยดีเพราะถูกน้ำกัดเซาะฤดูแล้งจะเป็นทรัพยากรสิ่งแวดล้อมไปไม่สามารถนำ

6.4.2 การโทรศัพท์

- 1) โทรศัพท์สาธารณะ 4 แห่ง

6.4.3 การไฟฟ้า

หมู่บ้านทั้ง 8 หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีไฟฟ้าใช้ครบถ้วน 8 หมู่บ้าน ประชากรที่ใช้ไฟฟ้าจำนวน 556 คนวันเรือน

6.4.4 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- 1) ลำห้วย 1 สาย

2) บีช หนอง 5 แห่ง

6.4.5 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) บ่อน้ำดื่มน้ำ 2 แห่ง

2) บ่อนาคาก 33 แห่ง

6.5 ข้อมูลอื่น ๆ

6.5.1 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่คำ มีป่าชุมชนตามที่สาธารณสุข โภชณ์คงปูตาที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ ใช้เป็นแหล่งอาหารคือเห็ดต่าง ๆ ที่มีความ ธรรมชาติไว้บริโภคและจำหน่าย

6.5.2 มวลชนจัดตั้ง

1) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 60 คน

6.6 ศักยภาพในตำบล

6.6.1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1) จำนวนบุคลากร รวม 24 คน

1.1) ตำแหน่งในสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

6 คน

1.2) ตำแหน่งในส่วนการคลัง 5 คน

1.3) ตำแหน่งในส่วนโยธา 2 คน

1.4) ตำแหน่งในส่วนศึกษาฯ 1 คน

1.5) ตำแหน่งในส่วนสวัสดิการสังคม 1 คน

2) ระดับการศึกษาของบุคลากร (สมาชิกและพนักงานส่วนตำบล

พนักงานชั้น)

2.1) ประถมศึกษา 10 คน

2.2) มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา 28 คน

2.3) ปริญญาตรี 5 คน

2.4) สูงกว่าปริญญาตรี 1 คน

6.6.2 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

1) การรวมกลุ่มของประชาชน

จำนวนกลุ่มทุกประเภท 26 กลุ่ม แยกเป็น

- 1.1) กลุ่มหอพักใหม่ 3 กลุ่ม
- 1.2) กลุ่มสักจะออมทรัพย์ 8 กลุ่ม
- 1.3) กลุ่มร้านค้าชุมชน 8 กลุ่ม
- 1.4) กองทุนหมู่บ้าน 8 กลุ่ม

2) จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ประกอบวิถีแรงงานจะทำงานในโรงงานก่อสร้าง ทำให้ไม่มีปัญหาการว่างงาน การอยู่พัฒนาประเทศกับประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในโครงการพัฒนาที่มีขึ้นในตำบล ทุกๆ ด้านทำให้การพัฒนามีประสิทธิภาพ

6.7 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

6.7.1 วิสัยทัศน์การพัฒนาตำบล

บ้านเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง ศูนย์รวมแหล่งวัฒนธรรม เกษตรกรรม พอเพียง ไร้สารพิษ

6.7.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาตำบล

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- 1.1) ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ทางเข้า ท่อระบายน้ำ และระบบบำบัดน้ำเสีย
- 1.2) ขยายเขตไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการ
- 1.3) ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน
- 1.4) พัฒนาระบบโทรคมนาคม

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรัฐธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 2.1) ส่งเสริมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 2.2) จัดเก็บขยะอย่างถูกวิธี ประหยัด และทันกับความต้องการ

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองการบริหาร

- 3.1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่น
- 3.2) พัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อให้การปฏิบัติงาน

3.3) พัฒนาบุคลากร

- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข
  - 4.1) การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
  - 4.2) การส่งเสริมสุขภาพชุมชน
- 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา วัฒนธรรมและนักงานการ
  - 5.1) ยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น
  - 5.2) ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ
  - 6.1) พัฒนารายได้ของประชาชน
  - 6.2) พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง
- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม
  - 7.1) สร้างความปลดปล่อยในชีวิตและทรัพย์สิน
  - 7.2) การพัฒนาสังคมทาง kraze

7. การดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลแก๊ดฯ

7.1 การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

- 7.1.1 สนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพผลิตภัณฑ์ของชุมชนโดยการอุดหนุนกิจกรรมอาชีพที่มีศักยภาพให้ดำเนินการอย่างยั่งยืน ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพเป็นที่ต้องการภายในชุมชนและตลาดต่อไป
- 7.1.2 ส่งเสริมอาชีพให้เกเนตกรรมมีอาชีพเสริม โดยการฝึกอบรมอาชีพตามความต้องการ

ความต้องการ

- 7.1.3 พัฒนาอาชีพยกระดับฟื้นฟื้นแรงงาน
- 7.1.4 สนับสนุนโครงการราษฎร์แก้จนเพื่อแก้ไขความยากจนในชุมชน
- 7.1.5 ส่งเสริมการผลิตเกษตรปลอดสารพิษ
- 7.1.6 ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

7.2 การดำเนินงานด้านสังคม

- 7.2.1 สนับสนุนโครงการชุมชนเข้มแข็ง
- 7.2.2 โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- 7.2.3 โครงการลดภัยติดเชื้อช่วงเทศกาลปีใหม่และสงกรานต์

7.2.4 โครงการส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมอาชีวศึกษา และผู้ป่วยเอดส์

7.3 การดำเนินงานด้านแหล่งน้ำ

7.3.1 สนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน ให้มีน้ำใช้สะดวกและสะอาด

7.3.2 ขุดลอกหนองเก็บน้ำ ลำห้วย และปรับปรุงฝายน้ำล้น

7.3.3 ขุดเจาะน้ำบาดาล

7.4 การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน

7.4.1 จัดทำโครงการปรับปรุงถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน

7.4.2 ก่อสร้างถนนเข้าพื้นที่การเกษตร

7.4.3 ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

7.4.4 เพิ่มจุดไฟฟ้าส่องสว่างภายในหมู่บ้าน

7.4.5 ขยายเขตไฟฟ้าแรงต่ำเพื่อให้ประชาชนในเขต อบต. แฉคำมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

7.5 การดำเนินงานด้านสาธารณสุข

7.5.1 จัดทำโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เดือดออก

7.5.2 ออกซื้อบัญชีบ่อคัก ไขมันบำบัดน้ำเสียภายในเขต อบต. แฉคำ

7.5.3 โครงการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ

7.6 การดำเนินงานด้านการเมืองและการบริหาร

7.6.1 ดำเนินการจัดทำแผนที่ภูมิและทะเบียนทรัพย์สิน

7.6.2 จัดให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

7.6.3 จัดทำแผนอัตรากำลังสามปีเพื่อรองรับการกิจที่เพิ่มขึ้น

7.6.4 ระดมความคิดเห็นจัดทำแผนพัฒนา อบต. แฉคำ

7.6.5 โครงการ อบต. แฉคำ

7.6.6 การพัฒนาประสิทธิภาพและการพัฒนาบุคลากร

7.6.7 โครงการจัดหาวัสดุเครื่องใช้สำนักงาน

7.6.8 โครงการจัดงานพิธีทางศาสนาและงานวันสำคัญทางศาสนาและพระมหาภัยศรี

7.7 การดำเนินงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

7.7.1 ส่งเสริมประเพณีบุญบั้งไฟ

7.7.2 ร่วมจัดงานประเพณีและสนับสนุนงบประมาณ

7.7.3 ส่งเสริมงานวันอนุรักษ์พันธุ์กุ้ง

7.7.4 สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7.7.5 สนับสนุนกิจกรรมสภาวัฒนธรรมตำบลแ嘎คำ

7.7.6 ส่งเสริมพื้นที่ประเพณีงานวันกตัญญูและวันสงกรานต์

7.8 การดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.8.1 บริการเก็บขยะให้แก่หมู่บ้านชุมชนต่างๆ ในเขตองค์การบริหาร

ส่วนตำบลแ嘎คำ

7.8.2 การแก้ไขปัญหาน้ำเสียจากโรงงาน

7.8.3 การจัดทำผังเมือง

7.8.4 ขอให้มีการสำรวจที่สาธารณะ

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแ嘎คำ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานและผลการวิจัยที่ลักษณะใกล้เคียงกับเรื่องที่ศึกษาเป็นแนวทางในการวิจัย นำเสนอ ดังนี้

เรื่องยศ ปรีดี (2542 : 80-87) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบทจังหวัดกาฬสินธุ์ พนว่า ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการร่วมกันในการวางแผน พนว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผน โดยมีการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น การรวมรวมกลุ่มแบบอาชีพมีการพบปะปรึกษาหรือเพื่อการศึกษาและความต้องการร่วมกันในชุมชน เดือนละ 2-3 ครั้ง ด้านการลงทุนในการดำเนินงานในการบริหารงานส่วนตำบล พนว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการลงทุนในการดำเนินงาน โดยมี การจัดตั้งแหล่งทุนของกลุ่มในรูปแบบของหรัพย์มากที่สุด และมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการเสียสละแรงงานด้านการตัดสินใจในการทำงานร่วมกันของชุมชน ใน การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนว่า สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีส่วนร่วม โดยที่สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณลักษณะด้านการ คือมีการประชุมชี้แนวและวางแผน จัดสรรงบประมาณ โดยใช้สมาชิกแสดง

ความคิดเห็นใช้มติที่ประชุม โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจานนี้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม และด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการลงมือปฏิบัติได้แก่ปัญหา ด้านสามัคคีในชุมชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านความสามัคคีและการให้ความร่วมมือ และด้านการมีส่วนร่วม ตรวจสอบการดำเนินงาน ด้านความสามัคคีและการให้ความร่วมมือ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพ สำหรับผลการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพในการระดมความร่วมมือจากภายนอก เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ชุมชนองค์กรภายนอกจำนวนปานกลางมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมมือกันทางด้านวัฒนธรรมมากที่สุด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมประเพณีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดทำพิพิธภัณฑ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ถวิลอดี บุญกุล และคณะ (2543: 78-79) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กันการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ตั้งที่กันมีผู้ศึกษาไว้มากหมายในนานาประเทศ และการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผู้ชายมักมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้หญิง ผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีกลุ่มอายุอื่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังแตกต่างไปตามระดับการศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ พบความแตกต่างของชาวเมืองกรุงเทพมหานครทั้งที่อยู่ในเมืองและชานเมือง ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละสูงสุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า การได้รับข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเชื่อในทางการเมือง การเป็นสมาชิกกรรมการที่ปรึกษากลุ่ม การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเข้าใจทางการเมือง การเป็นสมาชิกกรรมการที่ปรึกษากลุ่ม การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมือง ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวนี้ ประชาชนได้รับข่าวสาร สนใจ เป้าใจ มีความรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมาก จนทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย นอกจากนี้ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การศึกษาและอาชีพ

สุภาพ ศรีเมือง (2544 : 77-83) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล : ศึกษารัฐบาวนโพธิ์ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาบ้านโพธิ์ พบว่า ด้านการเสนอปัญหา ประชาชนจะมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยกลุ่มที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ สมาชิกสภาก

องค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการพนักงาน และคณะกรรมการพัฒนาศรี ดำเนินการ บริหารดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม กลุ่มที่มีส่วนร่วมในด้านการบริหาร ดำเนินการ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมมากถ้าที่มีส่วนร่วมในด้านการบริหารจะเป็น สามารถสื่อสารองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะถือว่าเป็นการตรวจสอบ ประชาชนส่วนใหญ่ สามารถสื่อสารองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะถือว่าเป็นการตรวจสอบ ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับ ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้านการรับประทานโดยนี้และประชาชนส่วนใหญ่ได้รับ ประโยชน์จากโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการหรือจัดทำขึ้น แต่ระดับการมี ตัวตนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการคิดตามประณีต ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง โดยร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำขึ้น
 ปีบุญ แสงวุฒิ (2544 : 54-60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ วางแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินงานตาม อำเภอสละภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย บุคลากรศึกษาระดับประถมศึกษา อาศัยอยู่ ในท้องถิ่นมาตั้งแต่เกิดและส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสื่อสารองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วม ในการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของตำบล รวบรวมและจัดกลุ่มปัญหาและความต้องการของตำบล ศึกษานโยบายของจังหวัดและอำเภอ กำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล กลั่นกรองปัญหาและความต้องการ จำลำดับ ความสำคัญของปัญหาและความต้องการ กำหนดแนวทางพัฒนาตำบล และกำหนดกิจกรรม ตามโครงการ/งาน ผู้เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลจะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม ประชุมทุกครั้ง

ปัญหาที่พบ คือ ผู้เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีระดับการมี ส่วนร่วมในการร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น รับรู้ และเข้าใจระบบการวางแผนมากกว่า ประชาชน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้รับความ ร่วมมือจากประชาชน ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดวิสัยทัศน์ในการมีส่วนร่วม วางแผนพัฒนาท้องถิ่น

สมบูรณ์ กันกุหล (2544 : 67-70) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า บุคลากรในชุมชนโดยรวมและจำแนกตามสภาพ เห็นว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าชุมชนในอำเภอเขตเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดย ภาพรวมและเป็นรายด้าน อุปทานในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้าน ลักษณะของความเป็นผู้นำ ด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อ

เรียบร้อย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการวางแผนการ ดูแลบริการลงทุน พานิชกรรมและการท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการและการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังพบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่าง กันเรื่องเพศและระดับการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของเทศบาล โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นดังกล่าว แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิชัย วัฒนกิติกุล (2549 : 76-85) ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานตาม บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ ารีต ประเพณี ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านการส่งเสริม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการป้องกันและรับโรคติดต่อ และมีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดินสาธารณะ และการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน และผู้สูงอายุ และด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย

พรเทพ คันทะพรหม (2550 : 66-67) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนใน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอท่าวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการ มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินการตรวจสอบ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ และการศึกษา แตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ส่วนที่มีอายุและอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมไม่แตกต่าง กัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การปฏิบัติน้ำที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนผู้เป็นศูนย์กลางการพัฒนานั้นจะต้องปฏิบัติน้ำที่ตามกฎหมายที่กำหนด และเพื่อให้การพัฒนาสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า สามารถองค์กรบริหารส่วนตำบลลือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดทำงานควบคู่ไปกับองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา ดังนั้น การศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภากองค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนสำคัญยิ่ง เพื่อที่จะได้นำเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพ

9. ครอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำรูปแบบของการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภากองค์กรบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในฐานะที่สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการดำเนินขององค์กรบริหารส่วนตำบลในด้านการเห็นชอบแผนพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหาร ตลอดจนการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ข้อบัญญัติอื่นๆ รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ครอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไข ปัญหา

จากนั้นผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ที่ให้สัมภาษณ์ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน	การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแก่ดำเนินการ 5 ด้าน 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ แก้ไขปัญหา 5. การมีส่วนร่วมตามหน้าที่ของสมาชิก สภากองค์การบริหารส่วนตำบล
---	--

แผนภูมิที่ 3 กรอบแนวคิดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY